

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра економіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

Л.В.Смолій

« 31 » 08 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Міжнародна економіка»

Освітній рівень: перший (бакалаврський) вищої освіти

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 051 Економіка

Освітня програма: Економіка

Факультет: економіки і підприємництва

Умань - 2021

Робоча програма з навчальної дисципліни «Міжнародна економіка» для здобувачів вищої освіти спеціальності 051 – економіка – Умань: Уманський НУС, 2021. – 24 с.

Розробник: *Костюк В.С., к.е.н, доцент кафедри економіки*
_____ *Костюк В.С.*

Робоча програма затверджено на засіданні кафедри економіки

Протокол від «30» липня 2021 року № 14

Завідувач кафедри економіки
_____ *Мудрак* (Р.П. Мудрак)

30 липня 2021 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки і підприємництва

Протокол від «31» серпня 2021 року № 1

Голова _____ *Смолій* (Л.В.Смолій)

31 серпня 2021 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –4	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність: 051 Економіка	Рік підготовки:	
Змістових модулів –2		2-й	2-й
Загальна кількість годин - 120		Семестр	
		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента - 4	Освітній рівень: перший (бакалаврський) Освітня програма Економіка	Лекції	
		30 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		28 год.	4 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		62 год.	108год.
Індивідуальні завдання:			
-			
Вид контролю: екзамен			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Економічне життя протягом останніх десятиліть характеризується глибокими змінами, в основі яких лежать об'єктивно обумовлені процеси інтернаціоналізації світового господарства. За межі національних господарств виходять не тільки результати і фактори виробництва (товари, послуги, капітал, робоча сила), але й безпосередньо сам виробничий процес. Таким чином, формується міжнародна економіка, яка у взаємодії з національними економіками надає розвитку міжнародних економічних відносин нову якість.

Навчальна дисципліна «Міжнародна економіка» належить до обов'язкових дисциплін, вивчення яких передбачено освітньо-професійною програмою підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Мета вивчення дисципліни: формування у студентів розуміння сучасної теорії міжнародної економіки, об'єктивних законів і принципів її розвитку для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Завдання вивчення дисципліни:

- розуміти суть міжнародних економічних відносин, взаємозв'язок їх форм, суб'єктів та рівнів;
- формувати здатність аналізувати й оцінювати економічне, політико-правове, соціально-культурне середовище та інфраструктуру міжнародних економічних відносин;
- розуміти логіку, напрямки та форми розвитку процесів міжнародної економічної інтеграції;
- вміти використовувати одержані знання відносно умов зовнішньоекономічної діяльності України, виходячи з цілей і завдань її інтеграції у сучасну систему світових господарських зв'язків.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі освітньо-професійної програми:

Пререквізити	Постреквізити
Мікроекономіка	Основи міжнародного бізнесу
Макроекономіка	Державне регулювання економіки
Національна економіка	Інвестування
Політична економія	

Результатом вивчення дисципліни є набуття здобувачами таких **компетентностей:**

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

Вивчення дисципліни має забезпечити отримання здобувачами таких **програмних результатів навчання:**

ПРН3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.

ПРН9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

ПРН12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів;

3. Програма дисципліни «Міжнародна економіка» **Змістовий модуль 1. Міжнародна економічна система**

Тема 1. Передумови формування та етапи розвитку світового господарства

Суть, основні риси та етапи розвитку світового господарства. Тенденції розвитку світового господарства. Сутність, види та форми МЕД. Суб'єкти МЕД, критерії їх класифікації

Сутність міжнародних економічних відносин (МЕВ). Об'єкт і головні суб'єкти МЕВ. Форми та рівні розвитку МЕВ. Загальні та специфічні принципи МЕВ. Особливості розвитку сучасних МЕВ. Внутрішня і зовнішня інтернаціоналізація. Екстерналізація та інтерналізація. Глобалізація та економічний раціоналізм. Еволюція теорій МЕВ.

Тема 2. Міжнародний поділ праці: суть, форми і особливості розвитку.

Суть та фактори розвитку міжнародного поділу праці.

Основні тенденції та особливості міжнародного поділу праці.

Форми і напрямки розвитку міжнародної спеціалізації і кооперування виробництва.

Проблеми участі України в міжнародному поділі праці.

Тема 3. Середовище МЕВ, його структуризація й особливості.

Політико-правове середовище розвитку. Моделі політичного устрою та їх сумісність. Політична стабільність і політичні ризики. Правове регулювання МЕВ на національному, міжнародному і наднаціональному рівнях. Економічне середовище. Світовий ринок, його структура та основні характеристики. Соціально-культурне середовище. Інфраструктура сучасних МЕВ. Методологія та методика аналізу й оцінки середовища МЕВ.

Тема 4. Національні економіки та їх систематизація.

Класифікація країн за рівнем соціально-економічного розвитку

Ознаки систематизації країн світу за методиками Організації Об'єднаних Націй і Світового Банку. Соціально-економічні показники розвитку країн Східної Азії, Тихоокеанського регіону, Арабських держав, Південної Азії, Західної Європи, Латинської Америки і Карибського басейну, країн Африки та Півдня від Сахари, Східної Європи.

Класифікаційні ознаки країн з розвинутою економікою (за методикою МВФ). Класифікаційні ознаки країн з формуванням ринкової економіки та країн, що розвиваються (за методикою МВФ).

Групування країн за методикою Світового Банку.

Перспективи розвитку світової економіки.

Змістовий модуль 2. Міжнародний рух товарів та чинників виробництва.

Тема 5. Міжнародна торгівля

Зовнішня, міжнародна та світова торгівля. Показники масштабів, структури, динаміки й результативності міжнародної торгівлі. Види міжнародної торгівлі. Торгівля товарами й послугами. Традиційна торгівля, торгівля у межах кооперації, зустрічна торгівля. Торгівля безпосередня та

через посередників. Біржова торгівля, міжнародні аукціони й тендери. Ціноутворення у міжнародній торгівлі. Тарифне і нетарифне регулювання міжнародних торгово-економічних відносин. ГАТТ/СОТ. Світовий ринок товарів та послуг і розвиток його структури. Україна на світовому ринку товарів і послуг.

Тема 6. Міжнародний рух капіталу

Сутність, мотивація і форми міжнародного руху капіталу. Прямі іноземні інвестиції. Суть, причини, форми та наслідки прямих іноземних інвестицій. Основні тенденції розвитку ринку прямих іноземних інвестицій.

Міжнародні портфельні інвестиції.

Міжнародна технічна допомога.

Україна у процесах міжнародного руху капіталу.

Тема 7. Міжнародна трудова міграція.

Суть, причини, етапи і основні види міжнародної міграції робочої сили. Наслідки переміщення трудових ресурсів.

Регулювання міжнародних міграційних процесів. Міжнародна організація праці та міжнародна організація міграції.

Особливості формування й розвитку світового ринку праці. Сучасні центри притягання робочої сили.

Україна у світових міграційних процесах .

Тема 8. Світова валютна система

Поняття валюти та її види Конвертованість валюти. Валютний паритет і валютний курс. Національні, міжнародні й світові валютні системи. Еволюція світової валютної системи Система золотого стандарту, Бреттон-Вудська та Ямайська системи. Європейська валютна система. Валютні ринки, їх види та структура. Котирування валют. Основні валютні операції. Валютний арбітраж. Операції на ринку євровалют. Валютний ринок України.

Типи і види міжнародних розрахунків. Форми міжнародних розрахунків та їх порівняльна характеристика. Платіжний баланс, його структура і методологія складання. Особливості міжнародних розрахунків України.

Тема 9. Сутність і форми міжнародного бізнесу

Сутність і мотивація міжнародного бізнесу. Типи й види міжнародного бізнесу. Суб'єкти міжнародного бізнесу. Транснаціональні корпорації. Міжнародні спільні підприємства. Роль вільних економічних зон у розвитку міжнародного бізнесу. Порівняльна характеристика форм міжнародного бізнесу

Тема 10. Стан і перспективи сучасних інтеграційних процесів

Інтеграція як відносини і як процес. Фактори міжнародної економічної інтеграції. Мікро- і макроінтеграція. Горизонтальна й вертикальна мікро інтеграція. Макроінтеграція та економічний регіоналізм. Форми, шляхи й особливості регіональної економічної інтеграції. Проблеми і перспективи світової (глобальної) інтеграції.

Європейські інтеграційні процеси. Європейський Союз. Північноамериканська економічна інтеграція. Економічна інтеграція у

Латинській Америці. Потенціал і особливості регіональної інтеграції країн Азії. Взаємозв'язки країн Африки.

Об'єктивна необхідність та умови інтеграції України в сучасну міжнародну економічну систему. Внутрішні та зовнішні чинники включення України у міжнародну економічну систему. Стратегічні напрями інтернаціоналізації української економіки.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Міжнародна економічна система												
Тема 1. Передумови формування та етапи розвитку світового господарства.	10	2	2			6	10	2	1			7
Тема 2. Міжнародний поділ праці: суть, форми і особливості розвитку.	10	2	2			6	10					10
Тема 3. Середовище МЕВ, його структуризація й особливості.	10	2	2			6	10					10
Тема 4. Національні економіки та їх систематизація.	10	2	4			4	10					10
Разом за змістовим модулем 1	40	8	10			22	40	2	1			37
Змістовий модуль 2. Міжнародний рух товарів та чинників виробництва.												
Тема 5. Міжнародна торгівля	20	4	4			12	20	2	2			16
Тема 6. Міжнародний рух капіталу	10	4	2			4	10	2				18
Тема 7. Міжнародна трудова міграція	10	2	2			6	10					10
Тема 8. Світова валютна система	10	4	2			4	10					10
Тема 9. Сутність і форми міжнародного бізнесу	20	4	4			12	20					20
Тема 10. Стан і перспективи сучасних інтеграційних процесів	10	4	4			2	10	2	1			7
Разом за змістовим модулем 2	80	22	18			40	80	6	3			71
Усього годин	120	30	28			62	120	8	4			108

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1. Міжнародна економічна система.			
1.	Тема 1. Передумови формування та етапи розвитку міжнародної економіки .	2	
2.	Тема2. Міжнародний поділ праці: суть, форми і особливості розвитку.	2	
3.	Тема 3. Середовище МЕВ, його структуризація й особливості.	2	
4.	Тема4. Національні економіки та їх систематизація.	4	1
	Разом	10	1
Змістовий модуль 2. Міжнародний рух товарів та чинників виробництва.			
5.	Тема 5. Міжнародна торгівля	4	2
6.	Тема 6. Міжнародний рух капіталу	2	
7.	Тема 7. Міжнародна трудова міграція	2	
8.	Тема 8. Світова валютна система	2	
9.	Тема 9. Сутність і форми міжнародного бізнесу	4	
10.	Тема 10. Стан і перспективи сучасних інтеграційних процесів	4	1
	Разом	18	3
	Всього	28	4

6. Самостійна робота (денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	<p>Тема 1. Передумови формування та етапи розвитку міжнародної економіки</p> <p>1. Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Тенденції розвитку світового господарства. 2.Суб'єкти МЕД, критерії їх класифікації 3.Об'єкт і головні суб'єкти МЕВ. 4.Загальні та специфічні принципи МЕВ. 5.Еволюція теорій МЕВ. <p>11.Підготовка рефератів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості розвитку міжнародної економіки в сучасних умовах. 	6
2.	<p>Тема2. Міжнародний поділ праці: суть, форми і особливості розвитку.</p> <p>1. Питання для обговорення:</p> <p>Місце України в міжнародному поділі праці</p>	6
3.	<p>Тема 3. Середовище МЕВ, його структуризація й особливості.</p> <p>1. Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Соціальна поведінка та її основні характеристики: стать, вік, сім'я, каста, етнос, раса, національність, професія, релігія, політична орієнтація. 2. Мовна і немовна комунікація. Мораль, менталітет, культура. 	6
4.	<p>Тема4. Національні економіки та їх систематизація.</p> <p>1. Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація країн за рівнем соціально-економічного розвитку 2. Ознаки систематизації країн світу за методиками Організації Об'єднаних Націй і Світового Банку <p>Реферати, аналітичні доповіді</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасне середовище МЕВ (на прикладі певної країни) <ol style="list-style-type: none"> 1.1 США 1.2 Японія 1.3 Німеччина 1.4 Великобританія 	4
5.	<p>Тема 5. Міжнародна торгівля</p> <p>1. Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Еволюція теорій міжнародної торгівлі. 2. Види та методи міжнародної торгівлі. Різновиди міжнародної зустрічної торгівлі. Біржова торгівля. Види і цілі біржових угод. Торги (тендери), класифікація, етапи проведення торгів. Міжнародні товарні аукціони. Виставки та ярмарки. <p>Реферати, аналітичні доповіді:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Україна на світовому ринку товарів і послуг. 2. Зарубіжний досвід регулювання зовнішньої торгівлі і політика Украни. 3.Участь України в СОТ 	12
6.	<p>Тема 6. Міжнародний рух капіталу</p> <p>1. Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Цілі і форми експорту капіталу. 	4

	2.Особливості вивозу капіталу в сучасних умовах. Реферати Іноземні інвестиції в економіку України	
7.	Тема 7. Міжнародна трудова міграція 1. Питання для обговорення: 1.Регулювання міжнародних міграційних процесів. 1.1. Особливості державного регулювання. 1.2. Роль міжнародних організацій в регулюванні міграційних процесів. Реферати, аналітичні доповіді: 1.Сучасна транзитна міграція в Україні. 2.Найновіші міграційні процеси в Україні. 3.Українці в зарубіжному прикордонні.	6
8.	Тема 8. Світова валютна система 1.Питання для обговорення: 1.1.Валютні ринки, їх види та структура. 1.2.Котирування валют. 1.3.Основні валютні операції. 1.4. Операції на ринку євровалют. 1.5. Валютний ринок України. Реферати: 1. Грошові реформи в постсоціалістичних країнах. 2. Єдина валюта для Європи. 3. Основні типи і види міжнародних розрахунків.	4
9.	Тема 9. Сутність і форми міжнародного бізнесу 1. Питання для обговорення: 1.1.Типи й види міжнародного бізнесу. 1.2. Суб'єкти міжнародного бізнесу. Реферати, аналітичні доповіді: 1. Спільні підприємства у структурі економіки України. 2.Результативність діяльності українських підприємств на міжнародних ринках. 3. Проблеми й перспективи розвитку міжнародного бізнесу в Україні.	12
10.	Тема 10. Стан і перспективи сучасних інтеграційних процесів 1. Питання для обговорення: 1.1.Мікро- і макроінтеграція. 1.2.Горизонтальна й вертикальна мікро інтеграція. 1.3.Макроінтеграція та економічний регіоналізм. Реферати, аналітичні доповіді: 1. Чинники, що сприяють і перешкоджають розвиткові міжнародної економічної інтеграції. 2. СНД, мета його створення і перспективи розвитку. 3. Об'єктивна необхідність інтеграції України в сучасну систему світогосподарських зв'язків. 4. Місце України в загальноєвропейських інтеграційних процесах.	2

6. Самостійна робота (заочна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	<p>Тема 1. Передумови формування та етапи розвитку міжнародної економіки</p> <p>1.Тенденції розвитку світового господарства. 2.Суб'єкти МЕД, критерії їх класифікації 3.Об'єкт і головні суб'єкти МЕВ. 4.Загальні та специфічні принципи МЕВ. 5.Еволюція теорій МЕВ.</p>	7
2.	<p>Тема2. Міжнародний поділ праці: суть, форми і особливості розвитку.</p> <p>Суть та фактори розвитку міжнародного поділу праці. Основні тенденції та особливості міжнародного поділу праці. Форми і напрямки розвитку міжнародної спеціалізації і кооперування виробництва. Проблеми участі України в міжнародному поділі праці.</p>	10
3.	<p>Тема 3. Середовище МЕВ, його структуризація й особливості.</p> <p>Політико-правове середовище розвитку. Моделі політичного устрою та їх сумісність. Політична стабільність і політичні ризики. Правове регулювання МЕВ на національному, міжнародному і наднаціональному рівнях. Економічне середовище. Світовий ринок, його структура та основні характеристики. Соціально-культурне середовище. Інфраструктура сучасних МЕВ. Методологія та методика аналізу й оцінки середовища МЕВ.</p>	10
4.	<p>Тема4. Національні економіки та їх систематизація.</p> <p>Класифікація країн за рівнем соціально-економічного розвитку. Класифікаційні ознаки країн з розвинутою економікою (за методикою МВФ). Класифікаційні ознаки країн з формуванням ринкової економіки та країн, що розвиваються (за методикою МВФ). Групування країн за методикою Світового Банку. Перспективи розвитку світової економіки.</p>	10
5.	<p>Тема 5. Міжнародна торгівля</p> <p>Еволюція теорій міжнародної торгівлі. Види та методи міжнародної торгівлі. Різновиди міжнародної зустрічної торгівлі. Біржова торгівля. Види і цілі біржових угод. Торги (тендери), класифікація, етапи проведення торгів. Міжнародні товарні аукціони. Виставки та ярмарки.</p>	16
6.	<p>Тема 6. Міжнародний рух капіталу</p> <p>Цілі і форми експорту капіталу. Особливості вивозу капіталу в сучасних умовах.</p>	18
7.	<p>Тема 7. Міжнародна трудова міграція</p>	10

	<p>Суть, причини, етапи і основні види міжнародної міграції робочої сили. Наслідки переміщення трудових ресурсів.</p> <p>Регулювання міжнародних міграційних процесів. Міжнародна організація праці та міжнародна організація міграції.</p> <p>Особливості формування й розвитку світового ринку праці. Сучасні центри притягання робочої сили.</p> <p>Україна у світових міграційних процесах .</p>	
8.	<p>Тема 8. Світова валютна система</p> <p>Поняття валюти та її види Конвертованість валюти. Валютний паритет і валютний курс. Еволюція світової валютної системи Система золотого стандарту, Бреттон-Вудська та Ямайська системи. Європейська валютна система. Валютні ринки, їх види та структура. Типи і види міжнародних розрахунків. Форми міжнародних розрахунків та їх порівняльна характеристика. Особливості міжнародних розрахунків України.</p>	10
9.	<p>Тема 9. Сутність і форми міжнародного бізнесу</p> <p>Сутність і мотивація міжнародного бізнесу. Типи й види міжнародного бізнесу. Суб'єкти міжнародного бізнесу. Транснаціональні корпорації. Міжнародні спільні підприємства. Роль вільних економічних зон у розвитку міжнародного бізнесу. Порівняльна характеристика форм міжнародного бізнесу</p>	20
10.	<p>Тема 10. Стан і перспективи сучасних інтеграційних процесів</p> <p>Мікро- і макроінтеграція.</p> <p>Горизонтальна й вертикальна мікро інтеграція.</p> <p>Макроінтеграція та економічний регіоналізм.</p>	7

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Заочна форма навчання

Виконання контрольної роботи студентами заочної форми навчання є складовою частиною навчального процесу, активною формою самостійної роботи студентів.

Метою написання контрольної роботи є закріплення та поглиблення теоретичних знань, набутих студентом у процесі вивчення курсу. Контрольна робота повинна продемонструвати ступінь опанування студентом навчального матеріалу, вміння самостійно осмислити і систематизувати навчальну інформацію, чітко, стисло і логічно викласти матеріал, обґрунтувати власну думку, зробити висновки.

Вказівки щодо вибору варіанту контрольної роботи та індивідуальні завдання, що відповідають обраному варіанту, наведено у «Методичних рекомендаціях для самостійної роботи та виконання контрольних робіт з дисципліни «Міжнародна економіка» для студентів заочної форми навчання спеціальності 051 Економіка, які входять до методичного забезпечення

дисципліни. Контрольна робота зараховується, якщо в ній повністю висвітлені теоретичні і практичні питання, правильно виконані тестові завдання.

Студент виконує контрольну роботу, яка складається з трьох теоретичних питань. Варіант контрольної роботи обирається у відповідності до останньої та передостанньої цифри залікової книжки студента.

Висвітлення теоретичних питань не потребує плану, вступу, але обов'язково повинно завершуватись висновками, списком літератури.

Контрольна робота виконується на основі вивчення студентом основної літератури. А також потребує залучення додаткової літератури – публікацій фахових журналів.

Наведені у роботі цифрові дані, цитати, таблиці, якщо вони взяті з першоджерел, мають супроводжуватися посиланнями на ці джерела. Посилання на цитовані джерела мають бути оформлені певним чином: для книг – вказується автор, назва книги, номер тому, частини, місце видання (місто), назва видавництва, рік видання, порядковий номер сторінки; для журналів – автор статті, її назва, назва журналу, рік і номер видання, номер сторінки; для газет – автор статті, її назва, номер газети, дата випуску.

Робота має бути набрана на комп'ютері або написана чітким розбірливим почерком, грамотно і охайно. Контрольна робота виконується відповідно до цих вимог, інакше вона не буде допущена до захисту, незалежно від її змісту.

Одержати залік з курсу «Міжнародна економіка» студент може тільки після захисту контрольної роботи. Дату і час захисту роботи встановлює викладач. Робота зараховується тільки за підсумками співбесіди її автора з викладачем.

9. Методи навчання

В рамках вивчення дисципліни передбачається проведення лекцій, семінарів, самостійної та індивідуальної роботи студентів.

Лекція є основною формою навчального процесу. Мета лекції – розкрити основні положення теми, досягнення науки, з'ясувати невирішені проблеми, узагальнити досвід роботи, дати рекомендації щодо використання основних висновків за темами на практичних заняттях.

Передбачається застосування таких видів лекцій: вступної, тематичних та підсумкової; залежно від методів викладу навчального матеріалу: монологічних, проблемних, лекцій-бесід тощо. Лекції-бесіди – при читанні лекції студентам даються питання для самостійного розміркування, що дає змогу зосередити увагу на найбільш важливих проблемах теми, яка вивчається, визначити зміст і темп викладу навчального матеріалу з урахуванням рівня підготовленості та освіти аудиторії. Окрім питань студентів, вона допускає викладення ними своєї точки зору з того чи іншого питання.

Семінарське заняття - це колективний науковий пошук певної навчальної проблеми і шляхів її ефективного розв'язання. Учасники заняття аналізують проблему, виявляють причинно-наслідкові зв'язки, висувають шляхи її оптимального вирішення, відповідають на запитання і дискутують. Проводиться, як правило, зі студентами, які мають відповідну підготовку й досвід самостійного вивчення складних наукових і практичних проблем. При проведенні семінарських занять для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як: семінари-дискусії, кейс-метод, аудіовізуальний метод, метод «дерева рішень», презентації. Кейс-метод (метод аналізу конкретних ситуацій) передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу. Застосування аудіовізуального методу передбачає використання можливостей Інтернет, теле-, відео-, фото-, аудіо- та інших матеріалів у навчальному процесі. Метод «дерева рішень» використовується з метою зважити переваги і недоліки різних варіантів дій, рішень тощо, аналізуючи та оцінюючи альтернативні варіанти розв'язання проблеми та прогнозуючи наслідки кожного з них.

Самостійна робота студентів полягає у вивченні та опрацюванні наукової, навчально-методичної літератури, законодавчих і нормативних актів, виконанні навчальних завдань.

У процесі самостійної роботи студенту необхідно вивчити за допомогою рекомендованої літератури весь матеріал, передбачений програмою курсу.

Дистанційні технології навчання є однією з форм індивідуалізації освітнього процесу, що ґрунтується на принципах відкритого навчання з широким використанням комп'ютерних навчальних програм різного призначення та створює інформаційне освітнє середовище для передачі веб-ресурсів навчальних дисциплін і взаємодії між учасниками. Дистанційне навчання в Уманському НУС здійснюється відповідно до положення «Про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій в Уманському національному університеті садівництва». Для забезпечення освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання в УНУС і використовується система управління навчанням Moodle. Матеріали курсу «Міжнародна економіка» розміщені на платформі Moodle <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=864>. В разі запровадження карантинних обмежень проводяться відеоконференції в форматі лекцій або семінарів. Зв'язок

студентів з викладачем забезпечують різноманітні сучасні платформи, такі як: Zoom, Google Meet, Moodle.

10. Методи контролю

Для забезпечення оцінювання проводиться поточний (модульний) та підсумковий (екзамен) контроль. Модульний контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань та вмінь студентів з того чи іншого модулю.

При контролі систематичності та активності роботи на семінарських заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання практичних робіт; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття; результати експрес-контролю тощо.

При контролі виконання індивідуальних завдань, які передбачені робочою навчальною програмою дисципліни (для заочної форми навчання), оцінюванню в балах підлягають: самостійне опрацювання тем в цілому чи окремих питань; підготовка конспектів навчальних чи наукових тестів; підготовка реферативних матеріалів з публікації тощо.

При виконанні модульних завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули здобувачі після опанування певного модуля.

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, здобувачі мають право, з дозволу лектора за поданням викладача, який проводить практичні заняття, скласти їх до останнього семінарського заняття. Час і порядок складання визначає викладач, що веде практичні заняття.

Знання здобувача з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 61% від максимально можливої суми за цей модуль. В такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни встановлені викладачем.

Рейтингова сума балів з навчальної дисципліни після складання модулів та підсумкового контролю виставляється як сума набраних студентом балів протягом семестру та балів набраних ним на підсумковому контролі.

До підсумкового контролю допускаються здобувачі, які виконали всі модульні контролі, передбачені для даної навчальної дисципліни і за рейтинговим показником набрали не менш як 35 балів.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання здобувачів

на заключному етапі вивчення дисципліни і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді екзамену в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною робочою програмою навчальної дисципліни. Форма проведення контролю є комбінованою (передбачає усну відповідь на два теоретичних питання і письмово на одне тестове завдання). Зміст і структура контрольних завдань, екзаменаційних білетів та критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри.

Якщо у підсумку здобувач отримав за рейтинговим показником оцінку “FX”, то він допускається до повторного складання підсумкового контролю з дисципліни. Здобувач, допущений до повторного складання підсумкового контролю зобов’язаний у терміни, визначені деканатом, перездати невиконані (або виконані на низькому рівні) завдання поточно-модульного контролю і скласти підсумковий контроль.

У разі отримання здобувачем за рейтинговим показником оцінки “F”, то він повинен пройти повторний курс вивчення цієї дисципліни протягом наступного семестру (навчального року) за графіком, встановленим деканатом. Бали, отримані при вивченні дисципліни у попередній період, анулюються.

11. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

В основу рейтингового оцінювання знань здобувача закладена спеціальна 100- бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати аспірант за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (екзамену) здобувач може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (екзамені) здобувач може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.

Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином.

Поточний контроль.

Максимальна сума балів поточного контролю – 70. Об’єктами поточного контролю знань студентів є:

1. Систематичність та активність роботи на семінарських заняттях.

При контролі систематичності та активності роботи на семінарських заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання завдань, що передбачені завданнями для самостійного

опрацювання; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені як предмет дискусії тощо.

2. Модульний контроль.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули здобувачі після опанування певного змістового модуля. Модульний контроль проводиться письмово у формі тестів (30 тестів за кожним зі змістових модулів). Максимальна оцінка за кожен модульний контроль – 10 балів.

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студенти мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього семінарського заняття. Час і порядок складання визначає викладач. У разі, коли студент не з'явився на проведення модульної контрольної роботи без поважних причин, він отримує нуль балів. Перездача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем. Знання студента з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 61% від максимально можливої суми за цей модуль. В такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни, встановлені викладачем.

3. Виконання самостійної роботи.

Самостійна робота здобувачів полягає у вивченні та опрацюванні наукової, навчально-методичної літератури, законодавчих і нормативних актів; виконанні навчальних завдань; опрацюванні лекційного матеріалу; підготовці до виступу на семінарських заняттях; поглибленому опрацюванні окремих лекційних тем або питань; пошуку (підборі) та огляді літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни; аналітичному розгляді наукових публікацій; контрольній перевірці здобувачами власних знань за запитаннями для самодіагностики; підготовку до модульного контролю; систематизації вивченого матеріалу з метою підготовки до підсумкового контролю (екзамену).

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль з курсу «Міжнародна економіка» забезпечує оцінку результатів навчання здобувачів на заключному етапі вивчення дисципліни і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді екзамену в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою (силабусом) навчальної дисципліни. Під час проходження підсумкового контролю (екзамену) здобувач може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.

Форма проведення контролю є комбінованою (передбачає усну відповідь

на два теоретичних питання і письмово на одне тестове завдання). Кожне з питань та тестові завдання оцінюються за шкалою від 0 до 10 балів.

**Розподіл балів, присвоюваних студентам при вивченні дисципліни
«Міжнародна економіка»
(денна форма навчання)**

Поточний (модульний контроль)												Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2								
балів					40 балів								
T1	T2	T3	T4	МК1	T5	T6	T7	T8	T9	T10	МК 2	30	
											10		

**Розподіл балів, присвоюваних студентам при вивченні дисципліни
«Міжнародна економіка»
(заочна форма навчання)**

Поточний (модульний контроль)										Контрольна робота	Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2								
балів				балів								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		30	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Костюк В.С. Навчально-методичний комплекс з дисципліни „Міжнародна економіка” для студентів заочної форми навчання - Умань: 2021. - 71 с.
2. Костюк В.С. Методичні вказівки для практичних занять з дисципліни „Міжнародна економіка” для студентів денної та заочної форм навчання.- Умань: 2021. - 48 с.
3. Економічна теорія : навч. посібник; вид. 2-ге допов. та перероб. / Мудрак Р. П., Бурляй А. П., Костюк В. С., Котвицька Н. М., Нестерчук Я. А., Пенькова О. Г., Ревуцька А. О., Смолій Л. В., Фицик Л. А., Фротер О. С. – Умань: Сочінський, 2018, 617с.

12. Рекомендована література

Базова

1. Горбач Л., Плотніков О. Міжнародні економічні відносини. К.: ТОВ «Видавничий дім «Кондор». 2021. - 494с.
2. Новак В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства. К.: ТОВ «Видавничий дім «Кондор». 2017.- 432с.
3. Горняк О.В. Сучасні економічні теорії та актуальні проблеми економічної політики. Навчально-методичний посібник. Одеса. 2019. 39 с.
4. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник; канд. екон. наук, Т. А. Родіонова; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. - Одеса : ОНУ, 2018. - 172 с.
5. Глобальна економіка: підручник / Б.Е.Головаш та ін.; за заг. ред. Д. Антонюка. І. Бабець, А. Мокія. Запоріжжя, 2017. 612 с.
6. Якубовський С.О., Цевух Ю.О. Міжнародна міграція робочої сили як чинник економічного розвитку країн: Монографія. - Одеса. Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, 2017. - 274 с.
7. Козак Ю. Г. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: підручник. / Ю. Г. Козак. – К.: Центр учбової літератури, 2018. – 228 с.
8. Савельєв Є.В. Міжнародна економіка. -Тернопіль, 2017.
9. Осика С, Пятницький В. Світова організація торгівлі. - К., 2018.
10. Рокоча В.В. Міжнародна економіка: Навч. посібник: У 2 кн. — К.: Таксон, 2017. — 320 с.
11. Філіпенко А.С. Міжнародні економічні відносини: теорія: підруч. для студ. екон. спец. вищ. навч. закл.: К.: Либідь, 2018.
12. Шевчук В.О. Міжнародна економіка: теорія і практика: Підручник. – 3-тє видання, перероб. і доп. – К.: Знання, 2018. – 663 с.
13. Лебедева О., Білоцерківець В., Завгородня О. Міжнародна економіка. Центр навчальної літератури. К. 2019. 416с.
14. Задоя А.О. Міжнародна економіка. Центр навчальної літератури. К. 2019. 416с.
15. Міжнародна економіка: навч. посіб. / За ред. Г.Гронтковської-К.: Центр навчальної літератури. 2014. - 382с

16. Міжнародна економіка : навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, Т. М. Камінська та ін. ; за заг. ред. С. М. Макухи. - Х. : Право, 2012. - 192 с.
17. Міжнародні економічні відносини : підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко та ін. ; за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. – 612 с.
18. Береславська О.І., Наконечний О.М., Пясецька М.Г. та ін. Міжнародні розрахунки та валютні операції: [навч. посіб.] / О.І. Береславська, О.М. Наконечний, М.Г. Пясецька та ін. — К.: Видавництво КНЕУ, 2012. - 390 с.
19. Волошин В.В. Бізнес міжнародних економічних організацій / В.В. Волошин : [навч. посіб.] — К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2012. — 241 с.
20. Стройко Т. Міжнародні організації: навч. посібник. 2-е видання. К.: ТОВ «Видавничий дім «Кондор». 2020. - 250с.
21. Мазаракі А.А., Воронова Є.М., Юхименко В.В. та ін. Світовий ринок товарів та послуг / А.А. Мазаракі, Є.М. Воронова, В.В. Юхименко та ін.: [підруч.]. - К.: КНТЕУ, 2015.
22. Савельєв Є.В., Зварич І.Я. Міжнародна економіка / Є.В. Савельєв: [підручник; 3-тє вид., перероб. і доп.]. — К.: Знання, 2018. — 622 с.
23. Світова економіка: підручник / за ред. О.І. Шниркова, В.І. Мазуренка, О.І. Рогача. ВПЦ «Київський університет». 2018. 616 с.
24. Рокоча В.В. Міжнародний менеджмент: навчальний посібник / В. В. Рокоча, Б. М. Одягайло, В. І. Терехов. К.: Університет економіки та права "КРОК", 2016. 172 с.

Допоміжна

1. Горбач Л., Плотніков О. Глобалізація: світова економіка та українські реалії: монографія. К.: К.: ТОВ «Видавничий дім «Кондор». 2020. 224с.
2. Багатонаціональні підприємства та глобальна економіка. Монографія / За ред. О. І. Рогача. – К.: «Видавництво «Центр учбової літератури», 2020. – 368 с.
3. Актуальні проблеми економіки і менеджменту: теорії, інновації та сучасна практика. Монографія, книга сьома / Е. А. Кузнецов, І. М. Ненно, О. В. Побережець та ін.: за ред. д.е.н., проф. Кузнецова Е. А. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020.
4. Савельєв Є.В. Передумови поглиблення і прискорення європейської інтеграції України / Журнал європейської економіки, №5(2), 2017. С.111-118.
5. Савельєв Є., Куриляк В., Смалюк Г. Бенчмаркінгові методи управління конкуренцією у світовій економіці / Журнал європейської економіки, №4(1), 2017. С.3-27.
6. Савельєв Є.В. Міжнародний рух капіталу в Україну та через неї / Журнал європейської економіки, №4 (1), 2018. С.31-56.
7. Гальчинський А.С. Криза і цикли світового розвитку / А.С. Гальчинський. - К.: АДЕФ-Україна, 2009. - 391 с.
8. Гайдуцький А.П. Міграційний капітал: теорія, методологія, практика / А. П. Гайдуцький. — К.: Інфросистем, 2016. — 446 с.

9. Костюк В.С. Перспективи запровадження соціальних стандартів ЄС в Україні//Соціально-економічні засади розвитку економіки України:кол.моногр.:в 2 ч. Ч.1/ Під ред.. д.е.н., професора О.О.Непочатенко. – Умань: Видавець „Сочінський”, 2016.-С.140-145.
10. Костюк В.С. Зона вільної торгівлі Україна – Європейський Союз: перші результати/Розвиток підприємництва в Україні:теорія,методологія та практика/Під ред.. д.е.н., професора О.О.Непочатенко.- Умань: Видавець «Сочінський», 2017.-С.34-39.
- 11.Костюк В.С. Національні особливості українського протекціонізму на ринку праці./Стан та умови розвитку економіки в Україні: теорія, методологія, практика. Кол.монографія. – Умань: Видавець «Сочінський М.М.» 2018 – с.35-43.
- 12.Котвицька Н. М., Костюк В. С., Фицик Л. А. Світова продовольча проблема. *Збірник наукових праць УНУС. №93. Частина 2. С. 188–198.*
- 13.Костюк В.С. Вплив зони вільної торгівлі Україна-Європейський Союз на аграрне виробництво \Україна – територія можливостей для розвитку підприємництва: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної інтернет-конференції [Економічні перспективи підприємництва в Україні], (26–27 жовтня 2017 р., м. Ірпінь) : у 2 ч. Ч. 1. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2017. – 662 с.
- 14.Костюк В.С. Сучасні тенденції зовнішньоторговельної діяльності України/Становлення та розвиток економіки України: від теорії до практики: Матер.Всеукр. наук-практ. конфер.,присвяченої 25-річчю незалежності України, 13-14 жовтня2016р. - Умань: Видавець «Сочінський», 2016.-С.79-81.
- 15.Костюк В.С. Тарифна квота у торгівлі між Україною та ЄС/Актуальні питання сучасної економіки: матер. 8 Всеукр. наук. конф., 24 грудня 2016 р.- - Умань: Видавець «Сочінський», 2016.-С.75-77.
16. Смолій Л.В.,Костюк В.Новітні тренди та перспективи розвитку електронної комерції в міжнародному бізнесі. *Економіка та суспільство. № 29. 2021.*
URL:<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/584/560>

13. Інформаційні ресурси

Наукові ресурси:

1. База даних економіки и права ПОЛПРЕД [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://gntb.gov.ua/ua/e/temple.html?3d>
2. Бібліотечний інформаційно-освітній портал [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://librportal.org.ua/>
3. Виртуальная электронная библиотека – ВВМ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.velib.com/>
4. Електронні каталоги бібліотек України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://e-catalog.name/>

5. Електронна бібліотека Lib.com.ua [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.lib.com.ua/>
6. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
7. Українська бібліотека - «Джерело» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ukrlib.com/>
8. arXiv.org - загальнодоступні наукові публікації [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://arxiv.org/>
9. eLIBRARY - Научная Электронная Библиотека [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://elibrary.ru/>

Ресурси органів державної влади:

1. Президент України [Електронний ресурс]: офіційне Інтернет-представництво. - Режим доступу: <http://www.president.gov.ua>.
2. Верховна Рада України [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
3. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]: Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.
4. Національний банк України [Електронний ресурс]: офіційний сайт. - Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.
5. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт.- Режим доступу: <http://me.kmu.gov.ua>.

Інтернет-ресурси:

1. Financial Times <http://ft.com>
2. Business Week www.businessweek.com
3. The Economist www.economist.com
4. Європейський союз www.europe.eu.int
5. Міжнародний валютний фонд www.imf.org
6. Світовий банк www.worldbank.org <http://www.worldbank.org/>
7. Світова організація торгівлі www.wto.org
8. U.S. Department of the Treasury www.ustreas.gov
9. Bureau of the Public Debt T-Bill, Notes and Bonds www.publicdebt.treas.gov
10. U.S. Bureau of Economic Analysis www.bea.doc.gov
11. U.S. Department of Commerce www.doc.gov
12. National Bureau of Economic Research www.nber.org
13. Investment Company Institute www.ici.org
14. Joint Economic Committee www.house.gov
15. Statistics Canada www.statcan.ca
16. U.K. Office of National Statistics www.ons.gov.uk
17. Japan Economic Planning Agency www.epa.go.jp
18. German Federal Statistical Office www.statistik-bund.de
19. German Federal Economics Office www.bawi.de

14. Зміни у робочій програмі на 2021-2022 навчальний рік.

Зміни, внесені до робочої програми на 2021-2022 навчальний рік, охоплюють:

1. Збільшення кількості аудиторних годин, передбачених для проведення семінарських занять, у зв'язку зі змінами, внесеними до навчального плану;

2. Внесення відповідних коригувань в розподіл балів, що їх отримують студенти в процесі вивчення дисципліни;

3. Зміна форми контролю з екзамену на залік у зв'язку новою редакцією навчального плану

4. Оновлення переліку рекомендованої літератури.